POLSKA AKADEMIA NAUK
Instytut Historii

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXII

Nr 3

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1955

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXII
Nr 3

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1955

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31 tel. 62051

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE — WARSZAWA

Nakład 4267 + 126 egz.	Oddano do składania 21.IV.55
Ark. druk. 16. Ark. wyd. 25	Podpisano do druku 20.VI.55
Papier dr. sat. 70 g 70x100/16 V kl.	Druk ukończono w czerwcu 1955
Cena zł 10.—	Zam. 204. B-6-1190

Stł. Drukarnia Naukowa — Warszawa, Śniadeckich 8.

SPIS TREŚCI

Kazimierz Tymieniecki — Przemiany w ustroju polskiej wsi wczesnofeudalnej i ich wpływ na wzrost sił wytwórczych 3
Paweł Korzec — Powstanie zbrojne łódzkiego proletariatu w 1905 r. . . 36

DYSKUSJA I POLEMIKA

Marian H. Serejski — Miejsce pozytywistycznej szkoły warszawskiej w historiografii polskiej XIX stulecia 66

MATERIAŁY

Irena Koberdowa — W sprawie stosunku Traugutta do udziału mas ludowych w walce wyzwoleńczej 99
Andrzej Wojtkowski — Jeszcze o przyjaznych Polsce publicystach niemieckiego Oświecenia 103
Olgierd Górka — Nieznana kronika tatarska lat 1644—50 107

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Uwagi o zjednoczeniu państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku — Gerard Labuda 125

*

A. Nadolski, Studia nad uzbrojeniem polskim w X, XI, XII wieku — Tadeusz Lalik 150
A. Kłoskowska, Machiavelli jako humanista na tle włoskiego Odrodzenia — Konstanty Grzybowski 155
I. P. Krypiakewycz, Bohdan Chmelnyckyj — Zofia Libiszowska . . 162
Supliki chłopskie XVIII wieku z archiwum prymasa Michała Poniatowskiego — Jerzy Topolski 169
Archivalische Forschungen zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, t. I — Kazimierz Popiołek, Henryk Zieliński . 173
Zapiski bibliograficzne 182

ŻYCIE NAUKOWE W KRAJU

W sprawie oceny liberalizmu i kryteriów postępowości (Z konferencji Wydziału I PAN) — Janina Żurawicka 190
Sesja naukowa PAN poświęcona problemowi bezpieczeństwa zbiorowego w Europie — Jan Antoni Wilder 197
Dyskusja nad radzieckim wyborem pism postępowych myślicieli polskich — Jerzy Kowecki, Tadeusz Łepkowski 199
Konferencja szkoleniowa językoznawców w Zakopanem — Marian Biskup 204
Z współpracy polskich i niemieckich historyków 206
Z wydarzeń naukowych 209

ŻYCIE NAUKOWE ZA GRANICĄ

Z prac historyków radzieckich
O pracy Instytutu Słowianoznawstwa Akademii Nauk ZSRR — I. A. Chrienow 212
Z pobytu historyków polskich w Związku Radzieckim 214
Nowsze badania historyków radzieckich nad zagadnieniem upadku Cesarstwa Rzymskiego — Hanna Geremek 218
Radziecka nauka historyczna o zjednoczeniu Ukrainy z Rosją — Adam Kersten 225
Nowe źródłowe wydawnictwo czechosłowackie — Jaroslav Valenta . 229
Z historii włoskiego ruchu robotniczego — Emil Wojnarowski . . 232

*

Streszczenia w języku rosyjskim 243
Streszczenia w języku francuskim 247

СОДЕРЖАНИЕ

Казимеж Тыменецки — Изменения в строе раннефеодальной деревни и их влияние на развитие производительных сил 3
Павел Кожец — Вооруженные восстания лодзинского пролетариата в 1905 г. 36

ПОЛЕМИКА

Мариан Х. Серейски — Место варшавской позитивистской школы в польской историографии XIX века 66

МАТЕРИАЛЫ

Ирена Кобердова — По вопросу отношения Траугутта к участию народных масс в освободительной борьбе 99
Анджей Войтковски — Ещё о дружественных Польше публицистах немецкого Просвещения 103
Олгерд Гурка — Неизвестная татарская летопись 1644—1650 годов . . 107

РЕЦЕНЗИИ

По вопросу объединения польского государства на исходе XIII и XIV веков — Герард Лабуда 125

*

А. Надольски, Исследования польского вооружения в X, XI, XII веках — Тадеуш Лалик 150
А. Клосковска, Махавелли как гуманист на фоне итальянского Возрождения — Константы Гжыбовски 155
И. П. Крыпякевыч, Богдан Хмельныцкый — Зофия Либишовска . . 162

Крестьянские суплики XVIII века из архива примаса Михала Понятовского — Ежи Топольски 169
Archiwalische Forschungen zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, т. I — Казимеж Пописолек, Генрык Зелински 173
Библиографические записки 182

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ В СТРАНЕ

По вопросу оценки либерализма и критериев прогрессивности (Из конференции Отд. I ПАН) — Янина Журавицка 190
Научная сессия ПАН, посвященная проблеме коллективной безопасности в Европе — Ян Антони Вильдер 197
Обсуждение советского сборника писем прогрессивных польских мыслителей — Ежи Ковецки, Тадеуш Лэпковски 199
Конференция по усовершенствованию языковедов в г. Закопане — Мариан Бискуп 204
Из сотрудничества польских и немецких историков 206
Из научных событий 209

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ ЗАГРАНИЦЕЙ

Из трудов советских историков
О работе Института Славяноведения Академии Наук СССР — И. А. Хренов 212
О пребывании польских историков в Советском Союзе 214
Новые исследования советских историков по вопросу упадка римской империи — Ганна Геремек 218
Советская историческая наука об объединении Украины с Россией — Адам Керстен 225
Новые чехословацкие издательства первоисточников — Ярослав Валента 229
Из истории итальянского рабочего движения — Емиль Войнаровски 232

SOMMAIRE

Kazimierz Tymieniecki — Transformations dans le régime rural et leur influence sur l'accroissement des forces productives en Pologne médiévale 3
Paweł Korzec — L'insurrection armée du prolétariat de Łódź en 1905 . 36

DISCUSSIONS ET POLÉMIQUES

Marian H. Serejski — L'école positiviste de Varsovie et l'historiographie polonaise au XIXe siècle 66

MATÉRIAUX

Irena Koberdowa — De l'attitude de Traugutt à l'égard de la participation des masses populaires dans la lutte de libération 99
Andrzej Wojtkowski — Des publicistes allemands favorable à la Pologne au siecle des Lumières 103
Olgierd Górka — Une chronique tatare inconnue des année 1644-40 107

CRITIQUES ET COMPTES RENDUS

Remarques sur l'unification de l'Etat polonais au tournant du XIII-e au XIV-e siècle — Gerard Labuda 125
A. Nadolski, Etude sur l'armement polonais aux Xe, XIe et XIIe siècles — Tadeusz Lalik 150
A. Kłoskowska, Machiavelli et la Renaissance italienne — Konstanty Grzybowski 155
I. P. Krypiakewycz, Bohdan Chmelnyckyj — Zofia Libiszowska . 162
Suppliques paysannes du XVIIIe siècle provenant des archives du primat Michał Poniatowski — Jerzy Topolski 169
Archivalische Forschungen zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, t. I — Kazimierz Popiołek, Henryk Zieliński . 173
Notes bibliographiques 182

LA VIE SCIENTIFIQUE EN POLOGNE

Á propos de l'évalution du libéralisme et des critériums de la progressivité (De la séance de la Section I de l'Académie Polonaise des Sciences) — Janina Żurawicka 190
Session l'A. P. S. consacrée au problème de la sécurité collective en Europe — Jan Antoni Wilder 197
Discussion sur le choix soviétique de textes de penseurs progressistes polonais — Jerzy Kowecki, Tadeusz Lepkowski . . 199
Séance de travail des linguistes à Zakopane — Marian Biskup . . . 204
De la coopération des historiens polonais et allemands 206
Evénements scientifiques 209

LA VIE SCIENTIFIQUE À L'ÉTRANGER

Sur les travaux des historiens soviétiques
Du travail de l'Institut slave de l'A. S. d'U. R. S. S. — I. A. Chrienow 212
Sur le séjour des historiens polonais en Union soviétique 214
Récentes recherches de historiens soviétiques sur la chute de l'empire romain — Hanna Geremek 218
La science historique soviétique sur le rattachement de l'Ucraïne à la Russie — Adam Kersten 225
Nouvelle publication de source tchécoslovaque — Jaroslav Valenta . 229
Sur l'histoire du mouvement ouvrier italien — Emil Wojnarowski . . 232

W Y D A W N I C T W A   P W N

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE DO HISTORII POLSKI I HISTORII POWSZECHNEJ EPOKI FEUDALNEJ

(Wybory tekstów)

Gerard L a b u d a: *Słowiańszczyzna pierwotna*, 1954, s. 359, zł. 12,85

Roman H e c k: *Polska w okresie monarchii stanowej 1346—1454*, 1955, s. 276 . . . . zł 8,40

Jerzy M i c h a l s k i: *Historia Polski 1764—1795*, 1954, s. 218 . . . . zł 6,43

Henryk M. S e r e j s k i, *Upadek cesarstwa rzymskiego i początki feudalizmu na Zachodzie i w Bizancjum*, 1954, s. 214 . . . . zł 6,—

Marian M a ł o w i s t: *Historia powszechna XIV—XV w.*, 1954, s. 380 . . . . zł 10,20

Kazimierz P i w a r s k i: *Historia nowożytna 1648—1789*, 1954, s. 239 . . . . zł 7,20

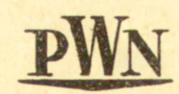
BADANIA Z DZIEJÓW RZEMIOSŁA I HANDLU W EPOCE FEUDALIZMU

(Pod redakcją Mariana Małowista)

Benedykt Z i e n t a r a: *Dzieje małopolskiego hutnictwa żelaznego XIV—XVII wieku*, 1954, s. 302, mapa . . . . zł 26,65

Henryk S a m s o n o w i c z: *Rzemiosło wiejskie w Polsce XIV—XVI w.*, 1954, s. 245, mapa, ilustr. . . . . . zł 23,75

Antoni M ą c z a k: *Sukiennictwo wielkopolskie XIV—XVII wieku*, 1955, s. 324, rys. . . . . zł 32,50

Cena zł 10.—